

MEMORANDO DE ENTENDIMIENTO

ENTRE EL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL DEL REINO DE ESPAÑA Y EL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL DE LA REPÚBLICA DE KAZAJISTÁN

El Tribunal Constitucional del Reino de España y el Tribunal Constitucional de la República de Kazajistán, denominados en lo sucesivo como “las Partes”, basándose en los principios de respeto y confianza mutuos y soberanía estatal, y asumiendo su responsabilidad para garantizar la acción directa de la Constitución y la protección de los derechos humanos y ciudadanos, deseando ampliar los programas de cooperación bilateral en el ámbito de sus actividades, a fin de compartir conocimientos y experiencias, reconociendo la importancia de la cooperación como vía para seguir reforzando las relaciones bilaterales, considerando que este memorando proporcionará un marco adecuado para la futura cooperación profesional, de conformidad con las leyes y reglamentos vigentes en sus respectivos países, han alcanzado el siguiente acuerdo:

Artículo 1

Objetivos del memorando

El objetivo del presente memorando es proporcionar un marco que sirva para profundizar la cooperación entre las partes mediante la realización y el desarrollo de programas y actividades conjuntos que promuevan el control constitucional efectivo, mediante el estudio del Derecho constitucional vigente de ambos países y de la práctica de su aplicación, y mediante la contribución a las relaciones amistosas.

Artículo 2

Ámbitos y modos de cooperación

1. La cooperación entre las partes se llevará a cabo en los siguientes ámbitos y del siguiente modo:

- 1) Intercambio de información jurídica relacionada con las actividades de los órganos de control de la Constitución: actos jurídicos normativos, material analítico y decisiones de los órganos de control de la Constitución;
- 2) Participación en conferencias, seminarios y otros eventos educativos organizados por cualquiera de las partes;
- 3) Organización de conferencias, simposios y seminarios científicos y prácticos conjuntos, y ejecución de programas educativos, de investigación y de formación relacionados con las funciones y competencias de las partes;
- 4) Intercambio de experiencias y actos de revisión constitucional;
- 5) Visitas mutuas de las delegaciones de las partes para estudiar las prácticas de revisión constitucional.

2. Las partes podrán cooperar en otros ámbitos de mutuo acuerdo.

Artículo 3

Mecanismo de aplicación

1. En virtud del presente memorando, las partes se relacionarán directamente entre sí.
2. Las partes designarán a las personas responsables de la gestión de la correspondencia y de la realización del trabajo necesario para la aplicación del presente memorando.
3. En virtud del memorando, el intercambio de documentos se realizará en kazajo, español e inglés. Si fuera necesario, las partes designarán cualquier otra lengua para cooperar de otras formas concretas.

Artículo 4

Naturaleza jurídica

El presente memorando de entendimiento no es un tratado internacional y no crea derechos ni obligaciones que se rijan por el Derecho internacional para las partes contratantes ni sus Estados.

Artículo 5

Gastos

Las partes sufragarán por su cuenta los gastos derivados de la ejecución del presente memorando, salvo acuerdo en contrario en cada caso.

Artículo 6

Procedimiento de resolución de controversias y desacuerdos

Las controversias y desacuerdos que puedan surgir en relación con la comprensión y aplicación del presente memorando se resolverán mediante consultas y negociaciones entre las partes.

Artículo 7

Modificaciones

1. Cualquiera de las partes podrá solicitar por escrito la revisión, modificación o complementación de la totalidad o de parte del presente memorando.
2. Toda revisión, modificación o adición acordada por las partes se hará por escrito y formará parte del presente memorando.
3. Cualquier revisión, modificación o adición no podrá contradecir ningún otro derecho ni obligación de las partes que hubiera surgido con anterioridad a la fecha de dicha revisión, modificación o complementación.

Artículo 8

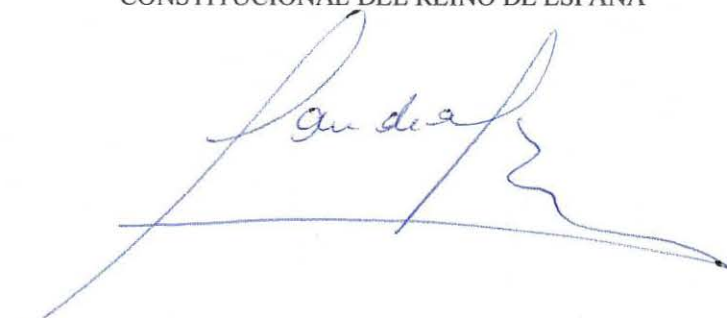
Entrada en vigor

1. El presente memorando de entendimiento entrará en vigor en la fecha de su firma y permanecerá vigente durante cinco años. Se prorrogará automáticamente para los cinco (5) años siguientes, a menos que una de las partes notifique por escrito a la otra su intención de rescindirlo.
2. Cualquiera de las partes podrá rescindir el presente memorando notificándolo por escrito a la otra parte con al menos tres (3) meses de antelación a la fecha prevista de rescisión.
3. La rescisión del presente memorando no afectará a la finalización de las actividades de cooperación acordadas antes de su rescisión, salvo decisión en contrario.

Lo que antecede constituye el entendimiento alcanzado entre el Tribunal Constitucional de la República de Kazajistán y el Tribunal Constitucional del Reino de España sobre las cuestiones a que se refiere el presente memorando.

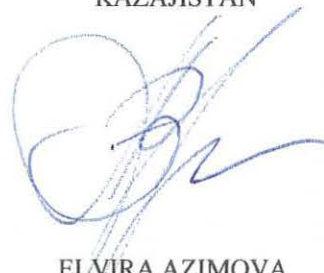
Firmado en la ciudad de Madrid el 28 de octubre de 2025 en tres ejemplares auténticos, cada uno en kazajo, español e inglés. Todas las versiones son igualmente auténticas y tienen la misma fuerza legal. En caso de desacuerdo en la interpretación de las disposiciones del presente memorando, las Partes se remitirán al texto en lengua inglesa.

EN NOMBRE DEL TRIBUNAL
CONSTITUCIONAL DEL REINO DE ESPAÑA

CÁNDIDO CONDE-PUMPIDO TOURÓN
PRESIDENTE

EN NOMBRE DEL TRIBUNAL
CONSTITUCIONAL DE LA REPÚBLICA DE
KAZAJISTÁN

ELVIRA AZIMOVA
PRESIDENTA

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИАЛЫҚ СОТЫ
МЕН
ИСПАНИЯ КОРОЛЬДІГІНІҢ КОНСТИТУЦИАЛЫҚ СОТЫ
АРАСЫНДАҒЫ
ӨЗАРА ТҮСІНІСТІК ТУРАЛЫ
МЕМОРАНДУМ**

Қазақстан Республикасының Конституциялық Соты мен Испания Корольдігінің Конституциялық Соты, бұдан әрі **«Тараптар»** деп атала отырып,

өзара құрмет көрсету және сенім білдіру, мемлекет егемендігі қағидаттарын негізге ала отырып және Конституция үстемдігін және оның тікелей қолданылуын қамтамасыз ету, адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтарын қорғау саласындағы өз жауапкершілігін сезіне отырып,

өз қызметі саласындағы екіжақты ынтымақтастық бағдарламаларын кеңейтуге, біліммен және тәжірибемен бөлісуге ұмтыла отырып,

екіжақты қатынастарды одан әрі нығайту шарты ретінде ынтымақтастық маңыздылығын тани отырып,

осы Меморандум алдағы уақытта кәсіби ынтымақтастық үшін негіз болатынын назарға ала отырып,

өз елдерінің қолданыстағы заңдарына сәйкес

төмендегілер туралы келісті:

1-бап

Меморандум мақсаты

Осы Меморандумның мақсаты конституциялық бақылауды тиімді жүзеге асыруға, қос мемлекеттің қолданыстағы конституциялық құқығы мен оның қолданылу тәжірибесін зерделеуге жәрдемдесетін және достық қарым-қатынасты нығайтуға үлес қосатын бірлескен бағдарламаларды іске асыру әрі дамыту және іс-шараларды өткізу арқылы Тараптар арасындағы ынтымақтастықты тереңдету негіздерін қамтамасыз ету болып табылады.

2-бап

Ынтымақтастық салалары мен нысандары

1. Тараптар арасындағы ынтымақтастық келесі салалар мен нысандарда жүзеге асырылады:

1) конституциялық бақылау органдарының қызметіне байланысты құқықтық сипаттағы ақпаратпен алмасу: нормативтік құқықтық актілер, сараптамалық материалдар және конституциялық бақылау органдарының шешімдері;

2) Тараптардың бірінің ұйымдастыруымен өткізілетін конференциялар, семинарлар және өзге де оқыту іс-шараларына қатысу;

3) Тараптардың функциялары мен өкілеттіктеріне қатысты бірлескен ғылыми-практикалық конференциялар, симпозиумдар, семинарлар өткізу, білім беру, зерттеу, оқыту және басқа да тиісті шараларды өткізу арқылы тәжірибе алмасу.

4) конституциялық бақылау тәжірибесін зерделеу мақсатында Тараптар делегацияларының өзара іс-сапарлары.

2. Өзара келісім бойынша Тараптар ынтымақтастықтың басқа да

бағыттарын жүзеге асыра алады.

3-бап

Меморандумды орындау тетігі

1. Осы Меморандум шеңберінде Тараптар бір-бірімен тікелей өзара іс-қимыл жасайды.

2. Тараптар осы Меморандумды іске асыру үшін қажетті жұмысты орындау және хат алмасуды жүргізу бойынша жауапты тұлғаларды тағайындайды.

3. Осы Меморандумға сәйкес құжаттар алмасу қазақ/испан/ағылшын тілдерінде жүзеге асырылатын болады. Қажет болған жағдайда, Тараптар келісу бойынша ынтымақтастықтың өзге де нақты нысандары үшін басқа тілдерді айқындайды.

4-бап

Құқықтық мәртебе

Осы Өзара түсіністік туралы меморандум халықаралық келісім болып табылмайды және келісуші Тараптар мен олардың мемлекеттері үшін халықаралық құқықпен реттелетін қандай да бір құқықтар мен міндеттемелер туғызбайды.

5-бап

Шығыстар

Тараптар осы Меморандумды орындау барысында туындайтын

шығыстарды, егер әрбір нақты жағдайда өзгеше тәртіп келісілмесе, дербес көтереді.

6-бап

Даулар мен келіспеушіліктерді реттеу тәртібі

Осы Меморандумды түсіндіруге байланысты туындауы мүмкін кез келген даулар мен келіспеушіліктер Тараптар арасындағы консультациялар мен келіссөздер арқылы шешіледі.

7-бап

Өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

1. Тараптардың кез келгені осы Меморандумның толық немесе ішінара қайта қаралуы, өзгертілуі немесе толықтырылуы туралы жазбаша түрде бастама көтере алады.

2. Тараптармен келісілген кез келген өзгеріс немесе толықтыру жазбаша түрде ресімделеді және осы Меморандумның ажырамас бөлігі болып табылады.

3. Енгізілетін өзгеріс немесе толықтыру осы Меморандумнан немесе оның негізінде туындаған және өзгеріс енгізілген күнге дейін пайда болған құқықтар мен міндеттемелерге қайшы келмеуге тиіс.

8-бап

Күшіне ену, қолданылу мерзімі және күшін жою

1. Осы Меморандум оған Тараптардың қол қойған күнінен бастап күшіне енеді және 5 (бес) жыл бойы қолданылады. Егер Тараптардың ешқайсысы оның күшін жою туралы жазбаша түрде мәлімдемесе, ол келесі 5 (бес) жыл мерзімге автоматты түрде ұзартылған болып

есептеледі.

2. Әрбір Тарап осы Меморандумның күшін тоқтату туралы шешім қабылдап, бұл туралы өзге Тарапты кемінде 3 (үш) ай бұрын жазбаша түрде хабардар етуге құқылы.

3. Осы Меморандумның күшінің тоқтатылуы, егер өзгеше уағдаластық болмаса, оның күшін жою күніне дейін келісілген ынтымақтастық шараларын аяқтауға кедергі келтірмейді.

Жоғарыда баяндалғандар осы Меморандумда көрсетілген мәселелер бойынша Қазақстан Республикасының Конституциялық Соты мен Испания Корольдігінің Конституциялық Соты арасында қол жеткізілген уағдаластықты білдіреді.

Осы Меморандум 2025 жылғы «___» _____ күні Мадрид қаласында қазақ, испан және ағылшын тілдерінде 3 (үш) түпнұсқада жасалды. Барлық нұсқалар түпнұсқа болып табылады және бірдей заңды күшке ие. Осы меморандум ережелерін түсінуде келіспеушіліктер туындаған жағдайда Тараптар ағылшын тіліндегі мәтінге жүгінеді.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ СОТЫНЫҢ**

АТЫНАН

**ЭЛЬВИРА АЗИМОВА
ТӨРАҒА**

**ИСПАНИЯ КОРОЛЬДІГІ
КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ СОТЫНЫҢ**

АТЫНАН

**КАНДИДО КОНДЕ-ПУМПИДО
ТУРОН
ПРЕЗИДЕНТ**

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING BETWEEN THE CONSTITUTIONAL COURT OF THE KINGDOM OF SPAIN AND THE CONSTITUTIONAL COURT OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

The Constitutional Court of the Republic of Kazakhstan and the Constitutional Court of the Kingdom of Spain, hereinafter referred to as the Parties, basing on the principles of mutual respect and trust, state sovereignty and realizing their responsibility in the field of ensuring the direct action of the Constitution and human and citizen rights protection, desiring to extend bilateral cooperation programs in the field of their activities, to share knowledge and experience recognizing the importance of cooperation as a way to further strengthen bilateral relations, considering that this Memorandum will provide an adequate framework for future professional cooperation, pursuant to the prevailing laws and regulations in their respective countries, have reached the following understanding:

Article 1

Objectives of the Memorandum

The objective of this Memorandum is to provide the framework for deepening the cooperation between the Parties by carrying out and developing joint programs and activities promoting the effective constitutional control, studying the acting constitutional law of both countries and the practice of its application and contributing to friendly relations.

Article 2

Areas and forms of cooperation

1. Cooperation between the parties is carried out in the following areas and forms:

- 1) Exchange of legal information related to the activities of constitution control bodies: normative legal acts, analytical materials, and decisions of constitution control bodies;
 - 2) participation in conferences, seminars and other educational events organized by either Party;
 - 3) organization of joint scientific and practical conferences, symposia, and seminars, and the implementation of educational, research and training programmes related to the functions and powers of the Parties;
 - 4) exchange of experience and constitutional review acts;
 - 5) mutual visits of the Parties' delegations to study constitutional review practices.
2. By mutual agreement, the Parties may cooperate in other areas.

Article 3

Implementing Mechanism

1. Under this Memorandum, the Parties shall interact with each other directly.
2. The Parties shall appoint responsible persons for managing correspondence and carrying out the work necessary for the implementation of this Memorandum.
3. The exchange of the documents according to this Memorandum will be accomplished in Kazakh/Spanish/English. The Parties shall determine other languages for other particular forms of cooperation if necessary.

Article 4

Legal status

This Memorandum of Understanding is not an international agreement and does not create any rights and obligations for the Contracting Parties and their States governed by international law.

Article 5

Expenses

The Parties shall, on their own, bear the expenses arising in the course of the execution of this Memorandum, unless otherwise agreed in each case.

Article 6

Dispute and disagreement settlement procedure

Any disputes and disagreements that may arise in connection with the understanding and application of this Memorandum shall be resolved through consultation and negotiation between the Parties.

Article 7

Amendments

1. Either Party may submit a written request for the revision, amendment, or supplementation of all or part of this Memorandum.
2. Any revision, amendment, or addition agreed by the Parties shall be made in writing and shall become part of this Memorandum.
3. Any revision, amendment, or addition shall not contradict any other rights and obligations of the Parties that arose prior to the date of such revision, amendment, or supplement.

Article 8

Entry into Force

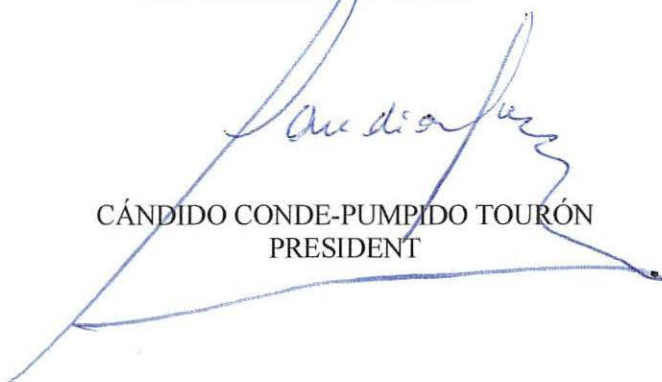
1. This Memorandum shall enter into force on the date of its signing and shall remain in effect for five (5) years. It shall be automatically extended for the next five (5) years unless either Party notifies the other in writing of its intention to terminate it.
2. Either Party may terminate this Memorandum by providing written notification to the other Party at least three (3) months prior to the intended date of termination.
3. Termination of this Memorandum shall not affect the completion of cooperation activities agreed upon prior to its termination, unless otherwise decided.

The above constitutes the understanding reached between the Constitutional Court of the Republic of Kazakhstan and the Constitutional Court of the Kingdom of Spain on the matters referred to in this Memorandum.

Signed in the city of Madrid on October 28, 2025 in three authentic copies, each in Spanish, Kazakh, and English. All versions are equally authentic and have the same legal force. In cases of

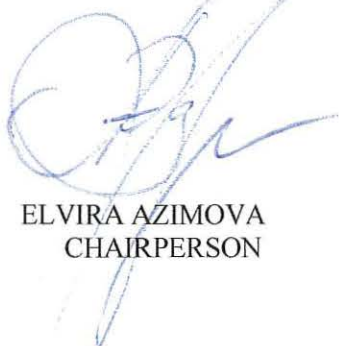
disagreements in the interpretation of the provisions of this Memorandum, the Parties shall refer to the text in the English language.

ON BEHALF OF
THE CONSTITUTIONAL COURT OF
THE KINGDOM OF SPAIN

CÁNDIDO CONDE-PUMPIDO TOURÓN
PRESIDENT

ON BEHALF OF
THE CONSTITUTIONAL COURT OF
THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ELVIRA AZIMOVA
CHAIRPERSON

